

RAPORT Z REALIZACJI
Programu Ochrony Środowiska dla
Gminy Stare Czarnowo
na lata 2024 – 2027
z perspektywą do roku 2031

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	3
1. STAN REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA.....	4
2. REALIZACJA CELÓW ZAWARTYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA	4
2.1 Działania w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza	4
2.2 Działania w zakresie ochrony przed hałasem	8
2.3 Działania w zakresie ograniczenia zagrożenia polami elektromagnetycznymi	8
2.4 Działania w zakresie gospodarowania wodami	9
2.5 Działania w zakresie gospodarki wodno – ściekowej	11
2.6 Działania w zakresie ochrony zasobów geologicznych	12
2.7 Działania w zakresie ochrony gleb	12
2.8 Działania w zakresie gospodarki odpadami i zapobieganiu powstawaniu odpadów	13
2.9 Działania w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych	14
2.10 Działania w zakresie zagrożenia poważnymi awariami	15
3. PODSUMOWANIE I WNIOSKI	16
4. SPIS TABEL	18

WSTĘP

Sporządzenie niniejszego Raportu jest wypełnieniem dyspozycji przepisów prawa. Najwyższą zasadę stanowi art. 74 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., nakazujący władzom publicznym prowadzenie polityki zapewniającej bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom.

Norma ta została rozwinięta w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2025 poz. 647 z późn. zm.), dalej u.p.o.ś., która w art. 17 i 18 zobowiązuje organ wykonawczy gminy do sporządzenia, a radę gminy do uchwalenia gminnego programu ochrony środowiska (dalej: zwanego programem bądź POŚ). Program ochrony środowiska dla gminy Stare Czarnowo na lata 2024 – 2027 z perspektywą do roku 2031, po zaopiniowaniu przez odpowiednie organy (Zarząd Powiatu w Gryfinie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie) i przeprowadzeniu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, został przyjęty Uchwałą nr VIII/59/2024 Rady Gminy Stare Czarnowo z dnia 19 grudnia 2024 r.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska wójt gminy zobowiązany jest do sporządzenia raportu z wykonania POŚ i przedstawienia go radzie gminy.

Program jest podstawowym dokumentem pozwalającym na koordynację działań związanych z ochroną środowiska na terenie gminy. Znajdują się w nim szczegółowe cele i zadania, jakie stoją przed gminą i innymi podmiotami w odniesieniu do ochrony środowiska.

Opracowanie raportu poprzedzała kompleksowa analiza, a jego celem jest określenie stanu realizacji zadań podjętych na terenie gminy ujętych w programie. Zadania wynikające z programu to przedsięwzięcia, które są finansowane w całości lub częściowo ze środków będących w dyspozycji gminy. Obejmują one zarówno zadania o charakterze organizacyjno-prawnym jak i inwestycyjnym.

Gminny program został sporządzony na podstawie znajomości aktualnego stanu środowiska w gminie.

Podobnie jak polityka ekologiczna państwa określa on przede wszystkim:

- cele ekologiczne,
- priorytety ekologiczne,
- poziom celów długoterminowych,
- rodzaj i harmonogram działań ekologicznych,
- środki niezbędne do założonych celów

1. STAN REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Na podstawie zapisów Programu ochrony środowiska dla gminy Stare Czarnowo na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031 zdefiniowano cele środowiskowe, jakie należy w gminie realizować, aby poprawić stan środowiska.

Osiągnąć to można przez jasno sprecyzowane zadania. Założenia znajdujące się w Programie ochrony środowiska poprzez odniesienie do różnych obszarów ochrony środowiska, pozwalają na ocenę realizacji poszczególnych zadań.

Raport przedstawia, w jakim stopniu zrealizowano je w latach 2024-2025.

Poniżej przedstawiono zestawienie działań zawartych w Programie w rozbiciu na obszary tematyczne.

Analiza aktualnego stanu środowiska, a także zagrożenia środowiska w gminie Stare Czarnowo pozwoliły wyznaczyć priorytety w zakresie ochrony środowiska.

W latach 2024-2025 podjęto się realizacji zadań z obszaru:

- Ochrony klimatu i jakości powietrza,
- Zagrożenia hałasem,
- Pól elektromagnetycznych,
- Gospodarowania wodami,
- Gospodarki wodno – ściekowej,
- Zasobów geologicznych,
- Gleb,
- Gospodarki odpadami i zapobieganiu powstawaniu odpadów,
- Zasobów przyrodniczych,
- Zagrożenia poważnymi awariami.

2. REALIZACJA CELÓW ZAWARTYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA

2.1 Działania w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza

Na jakość powietrza atmosferycznego w gminie wpływ mają zarówno gospodarstwa domowe, jak i podmioty gospodarcze. Głównymi emitarami zanieczyszczeń są kotłownie, czy źródła ciepła, z jakich korzystają osoby fizyczne – mieszkańcy gminy Stare Czarnowo.

Niezorganizowany charakter emisji zanieczyszczeń powietrza sprawia, że trudno jednoznacznie określić, jaki jest poziom realizacji założeń.

Głównym celem POŚ w zakresie ochrony klimatu jest poprawa jakości powietrza atmosferycznego poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery oraz poprawa efektywności energetycznej budynków.

Przemysłana termoizolacja i zastosowanie nowoczesnych technologii podczas budowy, przekładają się na mniejsze zapotrzebowanie na energię cieplną. To z kolei przekłada się na ograniczanie procesu spalania paliwa. Dla poprawy jakości powietrza istotny jest także wzrost udziału odnawialnych źródeł energii i zmniejszenie emisji spalin samochodowych.

W gminie Stare Czarnowo poczyniono kroki, by ograniczyć problem niezorganizowanej emisji. Wszystkie nowe budynki powstające na terenie gminy, buduje się zgodnie z przepisami w technologii ograniczającej straty energii. Ściany ocieplane są wełną mineralną lub styropianem, stosuje się wysokiej klasy szczelne okna – likwidując tzw. mostki termiczne i zapewniając maksymalnie wysoki stopień ograniczenia strat energii.

Dzięki stworzonej w 2021r. bazie Centralnej Ewidencji Emisji Budynków możliwe było pozyskanie danych dotyczących źródeł ogrzewania budynków na terenie gminy Stare Czarnowo przez co określić można ilość źródeł nie spełniających obowiązujących norm, które należy wymienić.

Poniższa tabela przedstawia źródła ciepła funkcjonujące na terenie gminy Stare Czarnowo z podziałem na poszczególne miejscowości (dane CEEB)

Miejscowość	Rodzaj źródła ciepła										
	Kocioł na paliwo stałe z automatycznym podajnikiem	Kocioł na paliwo stałe z ręcznym podajnikiem	Piec kafłowy na paliwo stałe	Kominiek	Kocioł olejowy	Kocioł gazowy	Ogrzewanie elektryczne	Ciepło systemowe	Kolektory słoneczne	Pompa ciepła	Trzon kuchenny
Stare Czarnowo	32	76	9	50	4	76	50	0	4	12	9
Binowo	20	34	3	55	8	7	77	1	2	13	8
Kartno	16	18	0	4	0	2	4	0	1	9	3
Glinna	14	13	6	17	0	2	9	0	0	9	6
Dobropole Gryfińskie	11	27	8	11	1	0	10	0	0	1	3
Żeliszewiec	11	38	3	29	4	0	46	0	2	21	5
Dębina	12	47	34	7	1	4	29	0	0	2	15
Żelewo	7	19	14	53	0	48	55	0	7	3	5
Kołowo	7	14	5	16	5	1	5	0	1	8	2
Kołbacz	11	14	24	12	1	56	10	4	0	2	9
Komorówko	5	2	0	2	0	0	3	0	0	0	0
Sosnówko	1	8	2	5	0	11	1	0	1	0	1
Nieznań	1	8	2	5	0	10	13	1	0	2	1
Gliniec	0	4	1	1	0	0	8	0	0	1	3
Kołówko	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Mazurkowo	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem	148	323	113	268	24	217	320	6	18	83	70

Tabela nr 1 – źródła ciepła na terenie gminy Stare Czarnowo (dane CEEB)

W celu zmniejszenia ilości źródeł ciepła nie spełniających obowiązujących norm emisyjnych Gmina Stare Czarnowo na mocy porozumienia zawartego z WFOŚiGW w Szczecinie w roku 2021 prowadzi Punkt Konsultacyjny Programu Czyste Powietrze, w którym pracownicy udzielają informacji dotyczących programu „Czyste powietrze” oraz pomagają mieszkańcom w pisaniu wniosków o dotację na wymianę nieefektywnych źródeł ciepła.

Ilość i wysokość pozyskanych dotacji na terenie gminy Stare Czarnowo z programu „Czyste powietrze” przedstawia tabela nr 2 (Zgodnie z informacjami pozyskanymi z Platformy sprawozdawczej POP Województwa Zachodniopomorskiego)

Rodzaj wymienionego źródła ciepła	Wymiana źródła ciepła [szt.]		Koszt realizacji w podziale na lata [zł]		Powierzchnia [m ²]		Wymiana źródła ciepła wraz z termomodernizacją [szt.]	
	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Pompa ciepła powietrze/woda o podwyższonej klasie efektywności energetycznej	15	4	601.576,06	330.178,021	2895,50	602,62	4	1
Kotłownia gazowa	1	-	10.300,00	-	62,79	-	-	-
Kocioł na pellet drzewny o podwyższonym standardzie	3	2	88.600,00	98.200,00	396,00	257,00	1	1

Tabela nr 2 - Ilość i wysokość pozyskanych dotacji na terenie gminy Stare Czarnowo z programu „Czyste powietrze” w latach 2024 - 2025

Tabela nr 3 przedstawia pozostałe zadania zrealizowane na terenie gminy Stare Czarnowo w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza

Zadanie	Zakres	źródła finansowania		
		2024 [zł]	2025 [zł]	
Modernizacja i remonty mieszkań socjalnych	Remont dachu w Glinnej	68,772,46	-	budżet gminy
Modernizacja i remonty obiektów gminnych	Przebudowa budynku świetlicy w Dobropolu Gryfińskim	1.604,793,75	-	budżet gminy. Program Rozwoju Obszarów Wejskich (499.924,00 zł)
	Montaż odnawialnych źródeł energii na świetlicy w Dobropolu Gryfińskim	140.926,38	-	budżet gminy. Program Rozwoju Obszarów Wejskich (73.127,00 zł)
Modernizacja oświetlenia boiska sportowego w Kołbaczu		60.000,00	-	budżet gminy Urząd Marszałkowski Woj. Zach. (30.000,00 zł)

Tabela nr 3 - zadania zrealizowane na terenie Gminy Stare Czarnowo w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza w latach 2024 – 2025

2.2. Działania w zakresie ochrony przed hałasem

Na terenie gminy Stare Czarnowo największy wpływ na poziom hałasu ma hałas drogowy. Rosnące natężenie ruchu komunikacyjnego powoduje coraz większą presję na środowisko a zwiększająca się liczba pojazdów wpływa na zwiększanie się obszarów poddanych nadmiernemu oddziaływaniu hałasu i niepokojące zmniejszanie powierzchni terenów o korzystnych warunkach.

Główny celem POŚ w zakresie ochrony przed hałasem jest ograniczenie uciążliwości systemu komunikacyjnego i poprawa jakości dróg.

Podjęte działania w tym zakresie przedstawia tabela nr 4.

Zadania	Koszt realizacji w podziale na lata [zł]		Źródło finansowania
	2024	2025	
Przebudowa ul. Miedwiańskiej w Żelewie	2024	2.012.887,16	budżet gminy dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg
Przebudowa drogi gminnej w m. Dębina	2025	1.648,649,10	budżet gminy dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład
Przebudowa dróg brukowych w m. Glinna	2025	1.533.511,42	budżet gminy dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład
Przebudowa drogi gminnej w ciągu ulicy Dębińskiej w miejscowości Stare Czarnowo,	2025	638.650,80	budżet gminy dofinansowanie z PROW
Remont ul. Św. Floriana w Starym Czarnowie	2024	1.145.510,16	budżet gminy dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg
Przebudowa ul. Okrężnej w Żeliszawcu	2025	523.793,29	budżet gminy dofinansowanie z PROW

Tabela nr 4 – działania w zakresie ochrony przed hałasem w latach 2024 - 2025

2.3 Działania w zakresie ograniczenia zagrożenia polami elektromagnetycznymi

W aktualnym stanie prawnym można wyróżnić promieniowanie:

- jonizujące, powstające w wyniku użytkowania substancji promieniotwórczych w energetyce jądrowej, ochronie zdrowia, przemyśle, badaniach naukowych, przed którym ochrona unormowana jest w ustawie z 29 listopada 2000 r. Prawo atomowe,
- niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne, związane ze zmianami pola elektromagnetycznego wytwarzanego przez źródła energetyczne i radiokomunikacyjne, przed którym ochronę reguluje ustawa Prawo ochrony środowiska, w dziale VI pod nazwą „Ochrona przed polami elektromagnetycznymi”.

Niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne w postaci pól elektromagnetycznych (PEM) zawsze występowało w środowisku naturalnym. Pochodzi ono od naturalnych źródeł, jakimi są np.: Słońce, Ziemia, zjawiska atmosferyczne. Natomiast sztuczne pola elektromagnetyczne zaczęły pojawiać się w środowisku ponad sto lat temu i były związane z techniczną działalnością człowieka. Promieniowanie elektromagnetyczne występuje wszędzie.

Do najważniejszych źródeł promieniowania należą: stacje i linie energetyczne, nadajniki radiowe i telewizyjne oraz CB-radio i radiostacje amatorskie, stacje bazowe telefonii komórkowej, wojskowe i cywilne urządzenia radionawigacji i radiolokacji, urządzenia powszechnego użytku: kuchenki mikrofalowe, monitory, aparaty komórkowe itp.

Zgodnie z art. 3 pkt 18 u.p.o.ś przez pola elektromagnetyczne rozumie się pole elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz. Promieniowanie niejonizujące uważa się za powszechne a obecnie za jedno z poważniejszych zanieczyszczeń środowiska.

Głównym celem POŚ w zakresie ograniczenia zagrożenia polami elektroenergetycznymi jest zachowanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych norm określone w POŚ zadania to inwentaryzacja źródeł emisji pól elektromagnetycznych i obszarów objętych oddziaływaniem tych pól.

Na terenie gminy Stare Czarnowo energia elektryczna rozprowadzana jest do odbiorców poprzez sieć linii napowietrznych i kablowych 15kV oraz 0,4kV oraz stacji transformatorowych 110/15kV. Stacja elektroenergetyczne znajdująca się na obszarze Gminy to stacja 110/15kV (GPZ Kołbacz), o mocy 2 x 6,3 MVA.

Na obszarze gminy zlokalizowane są również stacje bazowe telefonii komórkowej. Są to nadajniki o standardach GSM i UMTS, w których transmisja mowy i danych może odbywać się w różnych pasmach częstotliwości. Są to stacje telefonii komórkowej: Aero2, Plus, T-mobile, Orange, Play występujące w miejscowościach Stare Czarnowo, Nieznań, Żeliszawiec, Kołowo.

Pomiary monitoringowe pól elektromagnetycznych prowadzone są w cyklu trzyletnim, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2007 Nr 221 poz. 1645). Ponadto, na podstawie art. 124 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska wojewódzki inspektor ochrony środowiska prowadzi, aktualizowany corocznie, rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, z wyszczególnieniem terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludności. Gmina Stare Czarnowo nie należy do takich terenów.

2.4 Działania w zakresie gospodarowania wodami

Położenie geograficzne gminy Stare Czarnowo sprawia, że jednym z ważniejszych aspektów w dziedzinie ochrony środowiska jest gospodarowanie wodami. Sąsiedztwo z jeziorem Miedwie, występowanie na terenie gminy jezior m.in. jeziora Będgoszcz, jeziora Binowskiego, jeziora Glinno sprawia, że cały teren gminy poprzecinany jest ciekami zarówno naturalnymi jak i tymi wybudowanymi przez człowieka. Bardzo silnie rozwinięty system melioracji wpływa zarówno na gospodarkę wodną gminy jak i poziom rozwoju rolnictwa.

Głównym celem POŚ w zakresie gospodarowania wodami jest dobrać stan wód powierzchniowych i podziemnych.

W tym zakresie w Programie Ochrony Środowiska określono zadania jakimi są konserwacja urządzeń melioracji wodnej szczegółowej – rowów i przepustów, budowa nowych urządzeń melioracji wodnej i zbiorników retencyjnych.

Od 2015 r. na terenie gminy Stare Czarnowo działa Spółka Wodna Kołbacz (dalej Spółka), która w ramach swojej działalności wykonuje prace związane z konserwacją oraz budową urządzeń melioracyjnych. Spółka od 2017 roku otrzymuje dotacje celową z budżetu gminy na realizację powyższych zadań.

Biorąc pod uwagę ilość rowów melioracyjnych należących do gminy Stare Czarnowo i wieloletnie zaniedbania w dziedzinie braku przeprowadzanych konserwacji tych urządzeń Gmina Stare Czarnowo jako podmiot corocznie przeprowadza prace konserwacyjne rowów.

Podjęte działania w tym zakresie przedstawia tabela nr 5.

Zakres wykonanych prac	Koszt realizacji w podziale na lata [zł]		źródło finansowania
	2024	2025	
konserwacja rowów melioracyjnych w miejscowości Dębina, Kołbacz, Żelewo, Nieznań, Komorówko – razem długość rowów 46.628,19 mb	668.072,14		Spółka Wodna Kołbacz, Budżet gminy (140 tys), Wojewoda Zachodniopomorski
konserwacja rowów melioracyjnych w miejscowości Dębina, Kołbacz, Żelewo, Nieznań, Komorówko, Kartno, Żeliszawiec, Glinna – razem długość rowów 45.112,33 mb		776.606,66	Spółka Wodna Kołbacz, Budżet gminy (190 tys), Wojewoda Zachodniopomorski

Tabela nr 5 – działania w zakresie gospodarowania wodami w latach 2024 - 2025

2.5 Działania w zakresie gospodarki wodno - ściekowej

Jednym z ważniejszych do zrealizowania celów dla wszystkich władz samorządowych jest zapewnienie wszystkim mieszkańcom dostępu do wodociągu oraz kanalizacji. Dlatego też zagwarantowanie zaopatrzenia ludności w wodę oraz w kanalizację znalazło swoje miejsce wśród założeń Programu Ochrony Środowiska.

Głównym celem POŚ w zakresie gospodarki wodno - ściekowej jest rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno - kanalizacyjnej.

Obecnie sieć wodociągowa w gminie jest dość dobrze rozwinięta. Korzysta z niej 94% mieszkańców, z sieci kanalizacyjnej natomiast 68% mieszkańców. Na terenie gminy w okresie przewidzianym w raporcie działało 6 stacji uzdatniania wody oraz 7 oczyszczalni ścieków o przepustowości 445,00 m³/d oraz 1 stacja zlewna.

Wśród zadań, jakie znalazły się w POŚ, jest budowa oczyszczalni i kanalizacji oraz modernizacja stacji uzdatniania wód i wodociągów. W okresie 2024-2025 gmina starała realizować wyznaczone zadania.

Jeszcze w roku 2023 została podpisana umowa na budowę grupowego systemu kanalizacyjnego w gminie Stare Czarnowo. Jest to inwestycji kilkuletnia. Jej wartość to 18.990.000,00 zł, z czego dofinansowanie z Polskiego Ładu wyniesie: 14.999.550,00 zł. Grupowy system kanalizacyjny funkcjonować będzie w oparciu o zbiorczą oczyszczalnię ścieków w miejscowości Kartno. Inwestycja polega na przebudowie oczyszczalni ścieków, budowie sieci przesyłowych pomiędzy miejscowościami,

budowie brakujących sieci oraz rozbudowie sieci lokalnych. Inwestycja dotyczy miejscowości zlokalizowanych po zachodniej stronie gminy. Gmina Stare Czarnowo przystąpiła również do realizacji inwestycji dotyczącej poprawy stanu gospodarki wodno – ściekowej na terenie gminy. W wyniku realizacji przedsięwzięcia przewiduje się: likwidację istniejącej oczyszczalni ścieków w m. Dębina, budowę sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjno – tłocznej w celu przesyłu ścieków z m. Dębina do m. Kołbacz gm. Stare Czarnowo, likwidację istniejącej oczyszczalni ścieków w m. Kołbacz i budowę nowej oczyszczalni ścieków w miejscowości Kołbacz. Wartość robót wyniesie: 8.353.639,71 zł, z czego 7.100.593,75 zł stanowić będzie dofinansowanie z Polskiego Ładu.

Obecnie w miejscach, gdzie nie ma sieci kanalizacyjnej, a jej budowa jest z różnych powodów niemożliwa lub nieopłacalna, korzysta się z przydomowych oczyszczalni albo zbiorników bezodpływowych. W roku 2024 zarejestrowanych było 268 szt. zbiorników bezodpływowych i 33 szt. oczyszczalni przydomowych. W roku 2025 – 269 szt. - zbiorników bezodpływowych i 34 szt. – przydomowych oczyszczalni. Można się spodziewać, że w efekcie dalszej rozbudowy sieci kanalizacyjnej, kolejne lata będą wiązały się ze spadkiem liczebności zbiorników bezodpływowych.

W roku 2023 podpisana została również umowa na realizację inwestycji dotyczącej poprawy gospodarki wodno – ściekowej w miejscowościach Binowo i Kołowo. Jest to również inwestycja długoterminowa. Wartość robót to 5.100.283,20 zł, w tym wartość dofinansowania z PROW: 4.948.757,40 zł.

W roku 2025 w miejscowości Dębina przeprowadzono również inwestycje dotyczącą budowy sieci wodociągowej wraz z przyłączami wodociągowymi. Wartość robót wyniosła 412.830,79 zł. W efekcie inwestycji wybudowano 487,2 mb sieci oraz 17 przyłączy (186,3 mb).

2.6 Działania w zakresie ochrony zasobów geologicznych

Głównym celem POŚ w zakresie ochrony zasobów geologicznych jest racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi

Określony kierunek interwencji to ograniczenia presji na wykorzystanie zasobów geologicznych złóż kopalin oraz zabezpieczenie przestrzenne obszarów pod kątem ochrony zasobów geologicznych złóż kopalin.

Według Centralnej Bazy Danych Geologicznych na terenie gminy Stare Czarnowo dominują żwiry, piaski, głazy i gliny moren czołowych, gliny zwałowe, ich zwietrzliny oraz piaski i żwiry lodowcowe.

Występujące na terenie gminy złoża surowców naturalnych - kredy i kruszyw naturalnych „Dębina”, „Żelewo” i „Żeliszawiec”, zostały szczegółowo rozpoznane. Złoże piaskowe „Glinna” w 2011 r. zostało skreślone z bilansu zasobów. Zakończono również eksploatację złoża „Dębina III” a tereny poddano rekultywacji.

2.7 Działania w zakresie ochrony gleb

Głównym celem POŚ w zakresie ochrony gleb jest ochrona przed degradacją.

Określony w POŚ kierunek interwencji to ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją rolniczą.

Osiągnięcie określonego kierunku możliwe jest przez podnoszenie świadomości ekologicznej wśród rolników z zakresu stosowania nawozów i środków ochrony roślin oraz rekultywacja i przywracanie wartości użytkowej gruntom zdegradowanym.

Na obszarze gminy Stare Czarnowo występują gleby od II do VI klasy bonitacyjnej. Największy udział stanowią grunty klasy IV (ok. 62,09%), III (18,56%) i V (14,36%).

Na stan gleb na terenie gminy Stare Czarnowo wpływają głównie czynniki pochodzenia antropogenicznego:

- Intensywne rolnictwo – stosowanie wysoko wydajnych maszyn, technik uprawy i hodowli, nadmierne wykorzystywanie nawozów mineralnych i środków ochrony roślin - co może prowadzić do degradacji chemicznej gleb (przeciążenie nadmierną ilością substancji chemicznych, w tym metalami ciężkimi, co prowadzi do zakwaszenia, zasolenia, alkalizacji, zmian jakościowych i ilościowych w próchnicy) oraz degradacji fizycznej gleb (utrata określonej masy gleby, zmiany struktury gleby, nadmierne zagęszczenie i niekorzystne zmiany stosunków wodnych, erozja spowodowana niewłaściwym użytkowaniem gruntów),
- Działalność zakładów produkcyjno-usługowych – przyczyniająca się głównie do degradacji chemicznej gleb, na skutek emisji szkodliwych substancji do atmosfery, odprowadzania ścieków,
- Komunikacja i transport samochodowy – przyczyniający się do zanieczyszczenia gleb położonych w bezpośrednim sąsiedztwie intensywnie użytkowanych szlaków komunikacyjnych (degradacja chemiczna);

Ponadto, negatywny wpływ na jakość gleb wywierają: składowanie odpadów w miejscach do tego nie przeznaczonych, wypalanie traw, palenie odpadów na powierzchni ziemi, odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków do środowiska, nieszczelne szamba.

Nasilające się stałe wpływy różnorodnych form działalności rolniczej, usługowej i urbanizacyjnej przyczyniają się do znacznych zmian w naturalnych warunkach glebowych. Zmiany te przejawiają się w postaci szeregu form degradacji pokrywy glebowej i prowadzą do wytworzenia gleb o zmienionym profilu i właściwościach fizykochemicznych.

W celu osiągnięcia określonego w POŚ kierunku konieczne jest podnoszenie świadomości ekologicznej rolników. Na tym polu działania szczególne znaczenie ma Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach, który cyklicznie organizuje szkolenia dla rolników z zakresu stosowania nawozów i środków ochrony roślin a także sposobów nowoczesnej uprawy.

2.8 Działania w zakresie gospodarki odpadami i zapobieganiu powstawaniu odpadów

Głównym celem POŚ w zakresie gospodarki odpadami jest budowa systemu gospodarowania odpadami zgodnego w wymaganiach KPGO (Krajowy Program Gospodarki Odpadami)

Określony w POŚ kierunek interwencji to ograniczenie ilości odpadów trafiających bezpośrednio na składowisko oraz zmniejszenie uciążliwości odpadów.

Osiągnięcie określonego kierunku możliwe jest przez podnoszenie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców oraz usuwanie dzikich wysypisk.

Prawidłowo realizowana gospodarka odpadami polega przede wszystkim na zapobieganiu powstawania odpadów oraz na poddawaniu ich odzyskowi lub unieszkodliwianiu.

Na terenie gminy Stare Czarnowo gospodarowaniem odpadami komunalnymi zajmuje się Związek Gmin Dolnej Odry z siedzibą w Chojnie (dalej ZGDO), który zrzesza 9 gmin z regionu Pomorza Zachodniego.

Zgodnie z informacjami pozyskanymi od ZGDO ilość odpadów komunalnych zebranych z terenu gminy Stare Czarnowo w rozbiciu na poszczególne lata przedstawia poniższa tabela nr 6.

	Rodzaj odpadów	Jedn.	Ilość zebranych odpadów w poszczególnych latach		
			2024	2025	
Odpady komunalne zebrane selektywnie i wysegregowane z frakcji suchej w ciągu roku	Razem	tony	373,4	419,7	
	Papier i tektura		36,8	37,8	
	Szkło		0,0	69,1	
	Tworzywa sztuczne		0,0	0,0	
	Metale		0,0	0,0	
	Odzież i tekstylia		0,0	2,1	
	Niebezpieczne		0,1	0,0	
	Baterie i akumulatory		Razem	0,0	0,0
			W tym niebezpieczne	0,0	0,0
	Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny		Razem	1,0	2,1
			W tym niebezpieczny	0,0	0,0
	wielkogabarytowe			102,4	126,1
	Ulegające biodegradacji			71,3	87,6
	Opakowania wielomateriałowe			0,0	0,0
	Zmieszane odpady opakowaniowe			93,1	94,9
	pozostałe			0,0	0,0
	Odpady budowlane i rozbiórkowe będące odpadami komunalnymi		zebrane		0,0
Poddane odzyskowi			0,0	0,0	
Nielegalne wysypiska	Istniejące - stan w dniu 31.XII	szt.	1	1	
	Zlikwidowane – w ciągu roku	szt.	0	0	
	Odpady komunalne zebrane podczas likwidacji nielegalnych wysypisk w ciągu roku	tony	0	0	
Punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych – stan na dzień 31 XII		szt.	0	0	

Tabela nr 6 - ilość odpadów komunalnych zebranych z terenu gminy Stare Czarnowo w rozbiciu na lata 2024-2025

W zakresie gospodarki odpadami jednym z ważniejszych zadań, jakie stoją przed gminą, jest prawidłowe gospodarowanie odpadami niebezpiecznymi, w tym odpadami zawierającymi azbest. Niestety ze względu na brak dofinansowań ze strony WFOŚiGW w Szczecinie Gmina Stare Czarnowo nie podjęła działań w tym zakresie. Działania Gminy ograniczyły się do bieżącego uzupełniania bazy azbestowej a także zbierania wniosków w celu określenia zapotrzebowania finansowego na przyszłe lata.

2.9 Działania w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych

Głównym celem POŚ w zakresie ochrony zasobów przyrody jest zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem różnorodności.

Osiągnięcie określonego kierunku możliwe jest przez rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących, a także wykonywanie nowych nasadzeń roślinności.

W okresie uwzględnionym w raporcie działania z zakresu ochrony przyrody prowadzone były w sposób ciągły. Wszystkie tereny zielone będące we władaniu Gminy Stare Czarnowo były pielęgnowane na bieżąco. W miejsce usuniętych drzew pojawiały się nowe nasadzenia. Utrzymane zostały również wszystkie formy ochrony przyrody występujące na terenie gminy czyli Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 Wzgórza Bukowe PLH320020, oraz Dolina Płoni i Jezioro Miedwie PLH320006 Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 Jezioro Miedwie i okolice PLB320005, Szczeciński Park Krajobrazowy "Puszcza Bukowa", Rezerwat przyrody Trawiasta Buczyna im. Profesora Stefana Kownasa, Osetno, Źródłiskowa Buczyna im. Jerzego Jackowskiego, Buczynowe Wąwozy im. prof. Floriana Celińskiego, Bukowe Zdroje im. Profesora Tadeusza Dominika, Kołowskie Parowy im. Józefa Lewandowskiego oraz pomniki przyrody i korytarze ekologiczne.

Utrzymanie form ochrony przyrody oraz wprowadzonego systemu zaleceń, ograniczeń zakazów i nakazów powstrzymuje inwestorów przed nadmierną presją wywieraną na środowisko w tym na faunę i florę terenów gminy.

Ważnym czynnikiem w zakresie zachowania walorów i zasobów przyrodniczych jest również walka z osobnikami inwazyjnymi a także edukacja ekologiczna.

Na terenie gminy Stare Czarnowo corocznie realizowany jest „Program usuwania Barszczu Sosnowskiego” Program obejmuje usuwanie rośliny inwazyjnej metodą chemiczno-mechaniczną z okolic ogrodów działkowych w miejscowości Kołbacz, okolic rzeki Płoni w miejscowości Kołbacz oraz w okolicach nasypu ścieżki rowerowej w miejscowości Stare Czarnowo.

Koszty programu oraz wysokość uzyskanej z WFOŚiGW w Szczecinie dotacji w rozbiciu na poszczególne lata przedstawia tabela nr 7

	Podział na poszczególne lata	
	2024	2025
Koszt realizacji programu [zł]	6.900,00	6.900,00
Wartość uzyskanej dotacji z WFOŚiGW [zł]	5.175,00	5.175,00

Tabela nr 7 – koszty Programu usuwanie Barszczu Sosnowskiego w rozbiciu na lata 2024 – 2025

2.10 Działania w zakresie zagrożenia poważnymi awariami

Głównym celem POŚ w zakresie zagrożenia poważnymi awariami jest przeciwdziałanie wystąpieniu awarii i ochrona przed ich skutkami oraz negatywnym wpływem na stan środowiska i bezpieczeństwo mieszkańców.

Osiągnięcie określonych kierunków wg. POŚ możliwe jest przez doposażenie jednostek straży pożarnej oraz stworzenie systemu informowania o możliwości wystąpienia zagrożenia.

Każde realizowane przedsięwzięcie niesie ze sobą ryzyko wystąpienia awarii i wynikających z niej zagrożeń.

W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. „Prawo ochrony środowiska” w Rozdziale IV „Poważne awarie” zamieszczono uregulowania prawne związane z takimi zdarzeniami.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2016 r., poz. 138), na terenie gminy Stare Czarnowo brak jest takich zakładów, zatem ryzyko wystąpienia poważnej awarii jest niewielkie.

Nie zwalnia to jednak obowiązku podejmowania działań, które będą działaniami zapobiegawczymi mającymi na celu uniknięcie sytuacji awaryjnych, mogących pogorszyć stan środowiska. Dlatego też na terenie Gminy Stare Czarnowo obowiązuje Gminny plan zarządzania kryzysowego, a władze gminy kładą nacisk na rozwój i ciągle doposażanie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych.

Na terenie gminy Stare Czarnowo działają 4 jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych. Jednostki należące do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego to OSP Stare Czarnowo i OSP Kołbacz. Pozostałe jednostki to OSP Żelewo i OSP Żelistawiec.

Wysokość środków wydatkowanych z budżetu gminy w poszczególnych latach przedstawia poniższa tabela nr 8.

	Podział na poszczególne lata	
	2024	2025
Wysokość środków wydatkowanych z budżetu gminy [zł]	349.175,67	357.390,70

Tabela nr 8 – Wysokość środków wydatkowanych z budżetu gminy na jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych w latach 2024 - 2025

3. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Program ochrony środowiska dla gminy Stare Czarnowo na lata 2024 – 2027 z perspektywą do roku 2031 stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej w gminie. Przyjęte w programie ochrony środowiska priorytety, cele i zadania zgodne były z kierunkami obowiązującej Polityki Ekologicznej Państwa.

Podstawowym założeniem w tworzeniu programów ochrony środowiska na wszystkich szczeblach – od krajowego do gminnego – jest, aby ich realizacja doprowadziła do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewniła skuteczne

mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyła warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Stanowi to niekiedy bardzo trudne zadanie, z jednej strony wobec skromności środków finansowych dysponowanych na ochronę środowiska, a z drugiej strony wobec ogromu potrzeb.

Analizując realizację programu na poziomie gminnym należy pamiętać, że zadania o charakterze wykonawczym, czyli mające bezpośredni wpływ na stan środowiska i związane z jego ochroną przed szkodliwym oddziaływaniem, obciążają samorząd gminy oraz podmioty gospodarcze.

W przedstawionym raporcie znajduje się analiza dotycząca stanu środowiska i poziomu realizacji programu ochrony środowiska w latach 2024-2025 dla gminy Stare Czarnowo. Realizacja działań była finansowana z budżetu gminy, przy wsparciu środków zewnętrznych. Ze względu na to, że pewna grupa zadań, które realizowano na terenie gminy, wynika z kompetencji poszczególnych jednostek, działania te powinny mieć charakter ciągły. Nie powinno się ich zaniechać po ustaniu okresu sprawozdawczego. Jedynie pewna część realizowanych założeń wiązała się z inwestycjami, sprecyzowanymi terminami wykonania i kosztami. Największą trudnością stojącą na drodze do realizacji kompletu wytycznych, są niewystarczające środki finansowe Gminy Stare Czarnowo. Oznacza to, że realizacja części zadań jest zależna od pozyskania dodatkowego dofinansowania. Biorąc pod uwagę wszystkie zgromadzone informacje, można sformułować tezę, iż Gmina Stare Czarnowo rzetelnie podchodzi do zadań mających na celu ochronę środowiska. Sukcesywnie realizuje kolejne ustalone cele i koncentruje się na najistotniejszych i wymagających działaniach obszarach. Na liście zadań, jakie znalazły się w programie ochrony środowiska, a które będą wymagały zaangażowania samorządu terytorialnego na dalszym etapie realizacji zapisów dokumentu, trzeba wymienić: – dalsze wsparcie inwestycji polegających na wymianie nieefektywnych źródeł ciepła, – dalsze wsparcie inwestycji nakierowanych na odnawialne źródła energii, – rozbudowę sieci kanalizacyjnej, – modernizację oraz budowę dróg i ciągów komunikacyjnych, – zwiększony udział selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

Podsumowując należy zauważyć, iż większość zadań przewidzianych do realizacji do roku 2025 zostało zrealizowanych, a Gmina Stare Czarnowo osiągnęła zakładane cele środowiskowe.

4. SPIS TABEL

Tabela nr 1 – źródła ciepła na terenie gminy Stare Czarnowo (dane CEEB)

Tabela nr 2 - ilość i wysokość pozyskanych dotacji na terenie gminy Stare Czarnowo z programu Czyste powietrze w latach 2024 -2025

Tabela nr 3 - zadania zrealizowane na terenie gminy Stare Czarnowo w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza w latach 2024 - 2025

Tabela nr 4 – działania w zakresie ochrony przed hałasem w latach 2024 - 2025

Tabela nr 5 – działania w zakresie gospodarowania wodami w latach 2024 - 2025

Tabela nr 6 - ilość odpadów komunalnych zebranych z terenu gminy Stare Czarnowo w rozbiciu na lata 2024-2025

Tabela nr 7 – koszty programu Usuwanie Barszczu Sosnowskiego w rozbiciu na lata 2024 – 2025

Tabela nr 8 – wysokość środków wydatkowanych z budżetu gminy na jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych w latach 2024 - 2025